

VIỆN KHOA HỌC XÃ HỘI VIỆT NAM
VIỆN THÔNG TIN KHOA HỌC XÃ HỘI

NIÊN GIÁM THÔNG TIN KHOA HỌC XÃ HỘI

Chủ biên: PGS.TS. NGUYỄN VĂN DẦN

SỐ 2

Một số kết quả nghiên cứu mới về di tích Hoàng thành Thăng Long

Môi trường văn hóa ở Việt Nam

Xã hội thông tin hay xã hội tri thức?

Chỉ số Hạnh phúc (HPI) của Việt Nam trong 178 nước năm 2006

Tình hình thế giới năm 2006

Kinh tế Việt Nam trước bước ngoặt gia nhập WTO

Thị trường tiềm năng châu Phi

Hoạt động nghiên cứu khoa học pháp lý năm 2006

Nghiên cứu sử học năm 2006

Khoa học ngữ văn năm 2006

Nghiên cứu dư luận xã hội về hoạt động của Quốc hội

Hòn nhân gia đình qua ống quan báo viết 2005-2006

Hệ thống thông tin khoa học hiện nay

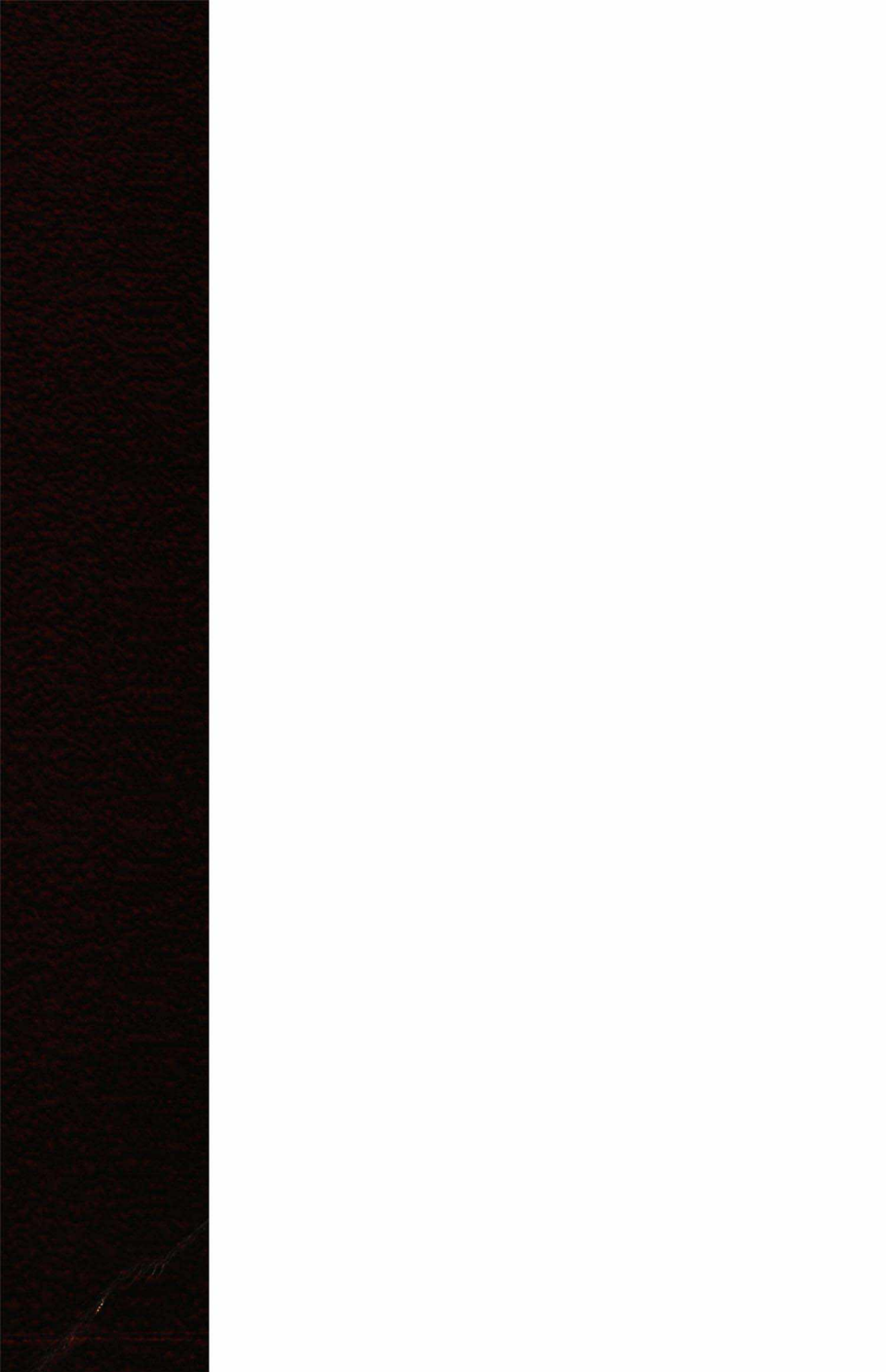
Sử dụng khung phân loại Dewey-DDC trong hệ thống thư viện nước ta

Vai hình ảnh về hoạt động của Viện Thông tin KHXH

NGUYỄN
C LIỆU

NHÀ XUẤT BẢN KHOA HỌC XÃ HỘI

NIÊN GIÁM
THÔNG TIN KHOA HỌC XÃ HỘI
SỐ 2

VIỆN KHOA HỌC XÃ HỘI VIỆT NAM
VIỆN THÔNG TIN KHOA HỌC XÃ HỘI

NIÊN GIÁM
THÔNG TIN KHOA HỌC XÃ HỘI

SỐ 2

ĐẠI HỌC QUỐC GIA VIỆT NAM
TRƯỜNG ĐẠI HỌC THÔNG TIN VÀ TRUYỀN THÔNG
NHÀ XUẤT BẢN KHOA HỌC XÃ HỘI

HÀ NỘI – 2007

Các tác giả:

PGS., TS. Nguyễn Văn Dân (chủ biên)

Phạm Quỳnh An

TS. Nguyễn Huy Cận

Đặng Thành Công

ThS. Nguyễn Thị Hồ Điệp

Nguyễn Thị Thanh Hoà

TS. Nguyễn Thị Luyện

PGS., TS. Mai Quỳnh Nam

Nguyễn Thu Nguyệt

PGS. TS. Hồ Sĩ Quý

Đào Duy Tân

PGS., TS. Tống Trung Tín

Trương Thị Thu Trang

ThS. Trần Mạnh Tuấn

TS. Phạm Thái Việt

MỤC LỤC

- Một số kết quả nghiên cứu mới về khu di tích
Hoàng thành Thăng Long 7
PGS., TS. TỐNG TRUNG TÍN
- Về môi trường văn hóa và môi trường văn hóa ở
Việt Nam 19
PGS., TS. HỒ SĨ QUÝ
- Xã hội thông tin hay xã hội tri thức? 35
PGS., TS. NGUYỄN VĂN DÂN
- Nghiên cứu định lượng về hạnh phúc và chỉ số hạnh
phúc (HPI) của Việt Nam trong 178 nước năm 2006 55
PGS., TS. HỒ SĨ QUÝ
- Tổng quan tình hình thế giới năm 2006 75
TS. PHẠM THÁI VIỆT
- Kinh tế Việt Nam trước bước ngoặt gia nhập WTO 109
TS. NGUYỄN THỊ LUYẾN
- Thị trường tiềm năng châu Phi và một số vấn đề về
quan hệ hợp tác, thương mại Việt Nam - châu Phi 127
TS. ĐINH THỊ THƠM
- Tổng quan hoạt động nghiên cứu khoa học
pháp lý năm 2006 153
ThS. NGUYỄN THỊ HỒ DIỆP
TRƯỜNG THỊ THU TRANG

- ◆ Tình hình nghiên cứu sử học năm 2006

NGUYỄN THỊ THANH HÒA

189
- ◆ Tình hình khoa học ngữ văn năm 2006

TS. NGUYỄN HUY CẨN

PHẠM QUỲNH AN

205
- ◆ Nghiên cứu dư luận xã hội về hoạt động của Quốc hội

PGS., TS. MAI QUỲNH NAM

243
- ◆ Một số vấn đề về quan hệ hôn nhân - gia đình:
tổng quan báo viết 2005-2006

NGUYỄN THU NGUYỆT

ĐẶNG THÀNH CÔNG

255
- ◆ Về xu thế phát triển hệ thống thông tin khoa học
giai đoạn hiện nay

ThS. TRẦN MẠNH TUẤN

285
- ◆ Tiến tới sử dụng khung phân loại thập phân
Dewey- DDC làm công cụ phân loại thống nhất
cho hệ thống thư viện ở nước ta

ĐÀO DUY TẤN

309
- ◆ Vài hình ảnh về hoạt động của Viện Thông tin
Khoa học xã hội 2006 - 2007

333

Một số kết quả nghiên cứu mới về khu di tích Hoàng thành Thăng Long

TỔNG TRUNG TÍN (*)

Như ta biết, khu di tích Hoàng thành Thăng Long tại 18 Hoàng Diệu, Hà Nội nằm trong một khu vực rộng lớn, trong đó diện tích đã và đang khai quật là 19.000m². Các dấu tích xuất lộ nằm phân bố ở 4 khu A, B, C, D (theo kí hiệu của khảo cổ học). Để nghiên cứu đánh giá hệ thống toàn bộ các di tích đã xuất lộ tại các khu, công việc quan trọng đầu tiên là phải xác định chuẩn mặt bằng và phương hướng của các dấu tích kiến trúc đó. Muốn như vậy thì cần phải xác định mốc chuẩn và phải xây dựng hệ thống lưới tọa độ và cao độ quốc gia chuẩn, mang tính quốc tế tại khu di tích. Chúng tôi gọi đây là lưới tọa độ Hoàng thành Thăng Long. Cũng xin nói ngay rằng, công việc xây dựng lưới tọa độ và cao độ quốc gia vào các khu di tích khảo cổ là việc làm mới ở Việt Nam, nhưng nó đã được áp dụng khá phổ biến ở nhiều nước trên thế giới, đặc biệt là Nhật Bản và Hàn Quốc.

Công việc xây dựng lưới tọa độ nêu trên là nhằm mục tiêu nghiên cứu, đánh giá và xây dựng hồ sơ khoa học các dấu tích kiến trúc của Hoàng thành theo tiêu chuẩn của khảo cổ học đô thị quốc tế. Lưới tọa độ chuẩn này có ý nghĩa:

- Làm cho việc nghiên cứu mặt bằng kiến trúc trên một diện rộng, có quy mô lớn được thực hiện chính xác, có tính khoa học cao và tạo ra những khả năng nghiên cứu so sánh khá chuẩn xác đối với các di tích kiến trúc của từng thời kỳ nằm phân bố ở nhiều vị trí khác nhau hay được khai quật nghiên cứu ở những thời điểm khác nhau.

(*) PGS.. TS.. Phó Viện trưởng Viện Khảo cổ học.

- *Làm tăng giá trị khoa học của hồ sơ di tích do có độ tin cậy cao từ việc xử lý chính xác về mặt số liệu qua hệ thống tọa độ và cao độ chuẩn.*

Để xây dựng hệ thống lưới tọa độ Thăng Long theo tiêu chuẩn quốc tế, Viện Khảo cổ học đã phối hợp với các chuyên gia Nhật Bản triển khai thực hiện từ cuối năm 2006 và đến nay các công việc chính cơ bản đã hoàn thành.

Kết quả của việc đặt lưới tọa độ Thăng Long:

- Đã xác định được cao độ và tọa độ chuẩn của trục trung tâm là khu vực Đoan Môn và điện Kính Thiên là nằm lệch Bắc 5° . Tọa độ của điện Kính Thiên nằm ở $21^\circ 02' 14.935''$ vĩ độ Bắc và $105^\circ 50' 18.566''$ kinh độ Đông. Tọa độ của khu di tích Hoàng thành Thăng Long tại 18 Hoàng Diệu (lấy mốc HT20 - khu A) là $21^\circ 02' 21.898''$ vĩ độ Bắc và $105^\circ 50' 13.578''$ kinh độ Đông.

I. Nhận thức từ những nghiên cứu mặt bằng dấu tích kiến trúc

Sau khi tạm dừng khai quật, Viện Khảo cổ học đã tập trung vào việc hoàn chỉnh hệ thống các bản vẽ về di tích, ghép nối các bản vẽ, đồng thời triển khai nghiên cứu mặt bằng, kết cấu, kỹ thuật xây dựng và mối quan hệ niên đại và tính chất của các loại hình di tích kiến trúc đã xuất lộ tại khu di tích.

Cũng xin nói ngay rằng, do tính chất phức tạp và do nhiều dấu tích chưa khai quật làm xuất lộ hết, nên công việc nghiên cứu phân định mặt bằng, đánh giá tính chất, qui mô, cấu trúc là rất khó khăn. Hiện nay, Viện Khảo cổ học đang tiếp tục triển khai nghiên cứu theo đúng kế hoạch đã đề ra. Cũng do đang triển khai nghiên cứu, nên tại thời điểm này chưa có đủ thời gian để nhận thức đầy đủ toàn bộ mặt bằng các di tích đã xuất lộ. Tuy nhiên, sau 2 năm nghiên cứu, có thể nêu ra đây một số kết quả nghiên cứu ban đầu về một số loại hình di tích thời Lý - Trần như sau:

1. Một số kiến trúc cung điện tiêu biểu:

Theo sử cũ thì xung quanh khu vực điện Càn Nguyên (tức là điện Thiên An và Kính Thiên), các triều đại đều đã tiến hành